

Udenrigsministeriet: Dansk sikkerhedspolitik 1948-1966 – Bind II: Bilag

185. Betænkning over forslag til lov om forsvarets organisation m.v. (Afgivet af udvalget den 24. februar 1960) (side 424-432)

Bilag 185

Betænkning over forslag til lov om forsvarets organisation m.v.

(Afgivet af udvalget den 24. februar 1960)

Udvalget og et af dette nedsat underudvalg bestående af partiernes ordførere og udvalgets formand har i en lang række møder fortsat de i forrige folketingsår påbegyndte forhandlinger om tilvejebringelse af en ny forsvarsordning.

I de fleste af møderne har forsvarsministeren, ledsaget af kontorchef Svend Hansen, forsvarsministeriet, deltaget. Forsvarschefen, admiral Qvistgaard, og chefen for forsvarsstaben, generalmajor Erik Rasmussen, har over for udvalget redegjort for forsvarets beredskabssituation. Chefen for hæren, generalløjtnant Hjalf, og chefen for flyvevåbnet, generalløjtnant Ramberg, har mundtligt besvaret en række spørgsmål bl. a. om gennemførelsen af den foreslåede tjenestetidsnedsættelse samt om sammensætningen og størrelsen af styrkerne inden for hæren og flyvevåbnet. Chefen for hærstaben, generalmajor V. Jacobsen, har besvaret spørgsmål om fordelingen på landsdelene af hærens stående styrker.

Udvalget har af forsvarsministeren fået stillet en række oplysninger og aktstykker til rådighed bl. a. om skitser til nye forsvarsordninger udarbejdet af forsvarsstyrelsen under forskellige økonomiske forudsætninger og om forhandlinger, der har været ført med NATOs militære myndigheder sideløbende med udvalgets behandling af lovforslaget. Dette materiale er i det omfang, det ikke er af fortrolig karakter, optrykt som bilag til nærværende betænkning eller som bilag til den beretning, der blev afgivet den 5. oktober 1959 fra udvalget angående det i folketingsåret 1958-59 fremsatte lovforslag (Folketingstidende 1958-59, tillæg B, sp. 1189-1300).

De hovedspørgsmål, der har været forhandlet i udvalget, har været forsvarets målsætning med hensyn til styrkerne, tjenestetidens længde, de økonomiske rammer for forsvaret og spørgsmålet om atombevæbning. Man har endvidere indgående drøftet rationaliserings- og forenklingsforanstaltninger. I forbindelse med tjenestetidsproblemerne har man drøftet status og vilkår for det frivillige faste mandskab.

Ved lovforslagets fremsættelse i folketinget udtalte forsvarsministeren, at forslaget var et forhandlingsgrundlag, og drøftelserne i udvalget har taget sigte på mulighederne for at fastlægge en forsvarsordning, der kunne vinde almindelig tilslutning.

Venstres og det konservative folkepartis repræsentanter har med beklagelse taget til efterretning, at regeringen og regeringspartierne fastholder deres hidtidige standpunkt om, at Danmark under de nuværende forudsætninger ikke ønsker at modtage atomammuniton, og de nævnte partier forbeholder sig retten til senere på ny at rejse dette spørgsmål.

Udvalget har taget til efterretning, at regeringen er gået ind på at etablere depoter i Danmark til støtte for NATO-styrker i en eventuel krigssituation.

Der er mellem et *flertal* (hele udvalget undtagen Carsten Raft) og forsvarsministeren opnået enighed om, hvorledes de tre værn inden for forsvaret bør sammensættes, og der er i det følgende redegjort herfor. Der er tillige enighed om, at

(Bilag 185 fortsat)

spørgsmålet om styrkernes sammensætning og størrelse tages op til overvejelse og drøftelse, såfremt forudsætningerne for nyordningen af forsvaret undergår ændringer af væsentlig karakter. Dette skal ikke foregribe de enkelte partiers stillingtagen til spørgsmålet.

Hvor der i det følgende anvendes udtrykket: »der er enighed om« eller lignende, sigtes der alene til den mellem det forannævnte flertal og forsvarsministeren opnåede enighed.

Hærens styrker

Den i bemærkningerne til forslaget skitserede ordning forudsatte efter det oplyste opstilling af dækningsstyrker bestående af 2 infanteribrigadegrupper, 1 reduceret bataljonskampgruppe på Bornholm, 1 panserbataljon, 1 NIKE-afdeling og 1 HONEST JOHN-afdeling samt de nødvendige forsynings- og støtteenheder. Der regnedes med en samlet styrke uden for Bornholm efter mobilisering på 6 brigadegrupper, 4 panserbataljoner, forsynings- og støtteenheder m. v. samt et lokalforsvar på 10-15 bataljoner.

Under de forhandlinger, der har været ført i udvalget, har det vist sig, at det vil være muligt ved en omdannelse af infanteribrigadegrupper af den hidtil kendte type til panserinfanteribrigadegrupper både at opnå besparelser i driftsudgifter og mandskab og samtidig at øge brigadegruppens slagkraft.

Der har derfor været enighed om, at hærens M-dags (stående) infanteribrigadegrupper bør omdannes til panserinfanteribrigadegrupper. Man er opmærksom på, at en sådan omdannelse vil forudsætte betydelige materiefornyelser i hæren, og forudsætningen for, at denne omdannelse kan finde sted, vil derfor være, at der kan opnås våbenhjælp i fornøden udstrækning.

Der har i øvrigt været enighed om, at der bør kunne opstilles en styrke efter mobilisering på 6 brigadegrupper samt på Bornholm en reduceret brigadegruppe (af 2 bataljonskampgruppers værdi), hvortil kommer forsynings- og støtteenheder i fornødent omfang.

Da det er den almindelige opfattelse, at der i tilfælde af en eventuel kommende konflikt ikke kan regnes med noget væsentligt varsel om forestående angreb, er der enighed om, at hovedvægten må lægges på M-dags styrker såvel i hæren som i de to andre værn. Man har derfor overvejet mulighederne for at øge hærens M-dags styrker i forhold til, hvad der var forudsat i lovforslaget, og man er nået til enighed om, at der som M-dags styrker af hæren bør opstilles $2\frac{1}{3}$ panserinfanteribrigadegrupper (85 pct. bemanded), 1 reduceret bataljonskampgruppe på Bornholm, 2 HONEST JOHN-afdelinger, 1 NIKE-afdeling samt de til disse styrker knyttede forsynings- og støtteenheder m. v., omfattende bl. a. ingeniør- og signalenheder, sanitetsenheder, transportenheder og visse værkstedsenheder.

For at fremme mobiliseringen af reserveenhederne foreslås det, at nogle af dem, nemlig $1\frac{2}{3}$ brigadegruppe, bemandes med 5 pct. af enhedens totale styrke. Dette personel, der for en brigadegruppe udgør i alt ca. 240 mand, vil i fredstid være beskæftiget med mobiliseringsplanlægning, administration af og kontakt med mobili-

(Bilag 185 fortsat)

seringspersonel, forvaltning og vedligeholdelse af våben, mundering, køretøjer, signalmateriel m. v.

Der er enighed om, at der som foreslået oprettes garnisonstropper med ca. 10 måneders tjenestetid.

Under moderne krigsførelse med mulighed for indsættelse af mindre, fjendtlige styrker spredt over territoriet må der tillægges lokalforsvaret en særlig stor betydning, og man er derfor enedes om at foreslå lokalforsvaret udvidet fra lovforslagets 10–15 bataljoner til 15 bataljoner og 15 batterier (let artilleri). Man kan om lokalforsvarets opgaver og fordeling m. v. henholde sig til bemærkningerne til lovforslaget.

Den stående styrke vil omfatte godt 13.000 mand, og godt 65.000 mand vil kunne indkaldes til reserveenheder, herunder lokalforsvarsenheder.

Søværnets styrker

I forslaget er der foruden forskellige støtteenheder og enheder til løsning af civile opgaver m. v. regnet med 8 patruljefagere, 12 motortorpedobåde eller motorkanonbåde, 5 undervandsbåde, 8 minelæggere, 12 minestrygere, 9 bevogtningsfartøjer og 2 forter, nemlig Stevnfortet og Middelgrundfortet.

Den økonomiske ramme, der er forudsat i regeringsforslaget, vil efter det oplyste være tilstrækkelig til driften af de nævnte enheder og vil endvidere muliggøre gennemførelse af det med De Forenede Stater aftalte 5-årige skibsbygningsprogram, til hvilket der fra dansk side skal bidrages med halvdelen. Dette skibsbygningsprogram er dog ikke helt tilstrækkeligt til at opbygge flåden til den i forslaget forudsatte størrelse, idet der vil være behov for yderligere at bygge 1 undervandsbåd, 2 større minelæggere, 1 bevogtningsfartøj og 1 depotskib.

Der er opnået enighed om at foreslå en forøgelse i antallet af motortorpedobåde med 6 og i antallet af undervandsbåde med 1 samt at foreslå en forøgelse af søværnets budget i forhold til regeringsforslaget på 12 mill. kr. årligt, hvorved det også vil være muligt i løbet af 5–6 år under forudsætning af en ny aftale med De Forenede Stater om et supplerende skibsbygningsprogram at tilvejebringe ikke blot de førnævnte 5 skibe, men tillige de 7, hvormed flådestyrkerne foreslås udvidet. Der er ved opstillingen af søværnets budget taget hensyn til afskrivninger på skibsmateriellet med henblik på de efterhånden nødvendige fornyelser af materiellet.

Der er enighed om at opretholde Langelandsfortet, så længe der kan afses midler dertil af det til søværnet afsatte driftsbudget.

Flyvevåbnets styrker

I forslaget er der regnet med 2 jagerbombereskadriller à 18 luftfartøjer, 2 altvejrjagereskadriller à 16 luftfartøjer og 1 rekognosceringseskadrille med 18 luftfartøjer, ialt 5 eskadriller med 86 maskiner. Der er desuden regnet med 3 operative flyvestationer og med opretholdelse af kontrol- og varslingstjeneste m. v. i hidtidigt omfang. Der er forudsat 240 flyvetimer årligt pr. pilot og et antal piloter svarende til 1,5 pilot pr. sæde.

(Bilag 185 fortsat)

Under forhandlingerne er der opnået enighed om at søge flyvevåbnet styrket i forhold til regeringsforslaget, og det foreslås, at flyvevåbnet kommer til at bestå af 3 jagerbombereskadriller à 16 luftfartøjer, 3 altvejsjagereskadriller à 16 luftfartøjer og 1 rekognosceringseskadrille med 16 luftfartøjer, ialt 112 maskiner. Der er endvidere enighed om – for i højere grad at muliggøre den spredning af flyvevåbnet, som militært set anses for tilrådelig – at opretholde 4 operative flyvestationer samt at holde en flyvestation klar til hurtig ibrugtagen. Kupeskadrillerne nedlægges.

For at kunne gennemføre en sådan udvidelse af flyvevåbnet i forhold til regeringsforslaget foreslås det at begrænse flyvetiden til 225 timer årligt pr. pilot i stedet for 240 og at fastsætte pilotraten pr. sæde til 1,35 i stedet for til 1,5. En sådan nedsættelse har såvel chefen for flyvevåbnet som forsvarschefen efter omstændighederne kunnet tilslutte sig.

Tjenestetiden

Der er enighed om, at den i bemærkningerne til lovforslaget omhandlede nedsættelse af tjenestetiden, som det også fremgår af nævnte bemærkninger, skal være betinget af, at kvalificeret mandskab tilvejebringes ved rekruttering af frivilligt fast erstatningspersonel i det nødvendige antal.

For at gennemføre tjenestetidsnedsættelsen skal der til *hæren* nyantages frivilligt personel af kategorierne menige, korporaler, sergenter og oversergenter i et antal af ca. 4.000.

Da hæren i øjeblikket råder over ca. 1.700 mand af de omhandlede kategorier af fast mandskab, er det samlede behov for sådant mandskab altså ca. 5.700, der efter hærkommandoens foreløbige overslag fordeles på våbenarter:

Fodfolk	2.225
Pansertropper	834
Artilleri	1.390
Ingeniørtropper	222
Telegraftropper	278
Forsyningstropper	611

Der er enighed om, at nedsættelsen af tjenestetiden skal foretages våbenvis, når det tilstrækkelige frivillige mandskab er tilvejebragt, og at der – navnlig for at undgå væsentlig forskelsbehandling af de værnepligtige – først gennemføres en almindelig nedsættelse til 14 måneder, førend der foretages yderligere reduktion af tjenestetidens længde.

En nedsættelse af tjenestetiden til 14 måneder vil under de angivne styrkemæssige forudsætninger for hærens vedkommende kræve nyantagelse af frivilligt fast personel af de førnævnte kategorier i et antal af ca. 3.000. Disse frivillige tillige med de ca. 1.700, der allerede er til rådighed, vil efter hærkommandoens foreløbige overslag fordele sig således på våbenarter:

Fodfolk	1.850
Pansertropper	694
Artilleri	1.156

(Bilag 185 fortsat)

Ingeniørtropper	185
Telegraftropper	231
Forsyningstropper	509

Adgangen til frivillig tjeneste skal stå åben både for dem, der har aftjent deres værnepligt, og for dem, der endnu ikke har været indkaldt. I overensstemmelse med hærkommandoens indstilling skal der gives adgang såvel for frivillige, der vil forrette tjeneste i længere tid, som for frivillige, der efter aftjening af værnepligten vil indgå kontrakt om tjeneste af kortere varighed.

Efter det oplyste vil hærkommandoen foretrække, at den frivillige tjeneste efter aftjening af værnepligten bliver af mindst 6 måneders varighed for at sikre den bedst mulige indpasning og udnyttelse af de frivillige. Man er dog i hæren indstillet på om nødvendigt at drage nytte også af frivillige, der måtte være interesseret i at forrette tjeneste af kortere varighed end 6 måneder, f. eks. 3 måneder eller mere.

Flertallet har været opmærksom på den situation, der ville opstå, såfremt tilgangen af frivillige midlertidigt svigtede, efter at tjenestetiden var blevet nedsat i overensstemmelse med retningslinjerne ovenfor. Spørgsmålet vil især kunne blive aktuelt for hæren, der vil beskæftige et stort antal frivillige for kortere eller længere tid. Der har været enighed om, at der i så fald måtte tages forholdsregler for at opretholde beredskabet. I overensstemmelse med en fra chefen for hæren indhentet udtalelse er man af den opfattelse, at en sådan midlertidig personelmangel bør søges imødegået ved at øge antallet af indkaldte og ikke ved en midlertidig forlængelse af tjenestetiden, der bl. a. efter det oplyste ville skabe vanskeligheder for hærens organisation.

Et *flyvevåben* som det, hvorom der af udvalget stilles forslag, på 7 eskadriller og med 4 operative flyvestationer og 1 forberedt, vil forudsætte et yderligere frivilligt mandskab på ca. 950 mand, for at tjenestetiden skal kunne nedsættes som forudsat i bemærkningerne til lovforslaget.

Flyvevåbnet er på grund af ret store uddannelseskrav ikke interesseret i frivillige til korttidstjeneste, og det forudsættes derfor, at det frivillige personel forpligter sig til at gøre tjeneste i mindst ca. 3 år.

For *søværnets* vedkommende kræver den i bemærkningerne til lovforslaget omhandlede omlægning af tjenestetiden ikke tilgang af yderligere frivilligt mandskab. Søværnet er imidlertid af andre grunde – som hidtil – interesseret i en forøgelse af det faste personel.

Efter gennemførelsen af tjenestetidsnedsættelsen for de tre værn vil der til de styrker, der er opnået enighed om, være behov for en årlig *indkaldelsesstyrke* på ca. 23.000 mand, der fordeler sig med ca. 18.000 til hæren, hvoraf hærens del af korpse, nemlig krigsmaterielforvaltning, intendanturkorps og lægekorps, får ca. 2.200, ca. 3.400 til søværnet og ca. 1.600 til flyvevåbnet. Det er herved forudsat, at hærens uddannelsessystem i overensstemmelse med hærkommandoens derom fremsatte ønske ændres, således at der som hovedregel finder en udskiftning sted af enheder i dækningsstyrken i stedet for som nu af mindre hold af værnepligtige i en enhed – et

(Bilag 185 fortsat)

system, der ikke har vist sig tilfredsstillende, idet dette system på grund af enhedernes sammensætning af menige fra forskellige indkaldelseshold har vanskeliggjort en rolig, fremadskridende uddannelse og har været til hinder for inden for enhederne at skabe det nødvendige samhørsforhold og kammeratskab.

Det større antal årligt indkaldte i forhold til det antal, der er anført i bemærkningerne til lovforslaget, skyldes den nævnte omlægning af hærens uddannelse, men desuden den omstændighed, at det i bemærkningerne anførte tal burde have været ca. 1.000 større, idet flyvevåbnet ved en fornyet gennemgang har konstateret et merbehov af denne størrelse.

Forsvarsudgifterne

Udgifterne ved en forsvarsordning som den, hvorom der er opnået enighed, er beregnet til 1053–1054 mill. kr. årlig. Det er herved forudsat, at hærens tungere materiel, herunder bl. a. det materiel, der er nødvendigt til dækningsstyrkens opstilling som panserinfanteri, kan fås som våbenhjælp, at der ydes våbenhjælp til flyvevåbnet i hidtidigt omfang, og at der kan regnes med supplerende aftaler med De Forenede Stater om bygning af skibe til søværnet efter de retningslinjer, der er gældende for den allerede indgåede femårsaftale.

Udgifterne til de tre værn er på grundlag af løn- og prisniveauet pr. 1. oktober 1957 og 16 måneders tjenestetid opgjort til 354 mill. kr. for hæren, 187 mill. kr. for søværnet og 258 mill. kr. for flyvevåbnet. Der er derefter til andre udgifter 254–255 mill. kr. til rådighed, hvoraf bl. a. skal afholdes udgifter til dækning af løn- og pristigninger siden 1. oktober 1957 og omkostningerne i forbindelse med aflønning af de frivillige, der skal muliggøre en nedsættelse af tjenestetiden. Udgifterne til civiluddannelse af frivilligt fast mandskab, der ikke kan beregnes på nuværende tidspunkt, afholdes som også forudsat i bemærkningerne til lovforslaget ud over budgettet.

Der er enighed om, at forsvarsbudgettet fremtidig bør opdeles på den i bemærkningerne til lovforslaget angivne måde, således at det fremgår, hvilke udgifter der medgår til civile formål, hvilke der medgår til driften, og hvilke der medgår til større materielanskaffelser og anlæg. Udgifterne til materielanskaffelser bør fastsættes år for år. De øvrige udgifter, der herefter vil få præg af egentlige driftsudgifter for forsvaret som sådant – selv om de også medgår til anskaffelser af mere normal karakter og til vedligeholdelser – undergives reguleringer efter udviklingen i lønninger og priser.

Det frivillige mandskab

Der er allerede redegjort for det antal frivillige menige, korporaler, sergenter og oversergenter, som det vil være nødvendigt at antage, førend en nedsættelse af tjenestetiden kan gennemføres. For at muliggøre antagelsen af disse frivillige vil det være påkrævet at træffe særlige foranstaltninger, og der er med henblik herpå i bilag til bemærkningerne til lovforslaget stillet forslag om en lønordning, der foruden en løbende udbetaling regner med udbetaling af en bonus efter tjenesteperiodens ud-

(Bilag 185 fortsat)

løb, samt om indførelse af en civil og erhvervsbetonet uddannelse, som de frivillige vil kunne drage nytte af efter tjenesteperiodens udløb.

Efter at forsvarsministeren har oplyst, at han den 19. januar 1960 har overdraget det til forsvarrets personeludvalg, der samtidig er blevet udvidet med inspektøren for forsvarrets civilundervisning, at fremsætte forslag til de foranstaltninger, som må anses for nødvendige for at sikre tilgang af det fornødne antal faste frivillige, herunder bl. a. om de førnævnte løn- og uddannelsesspørgsmål samt om indkvarteringsforhold, arbejdsanvisning ved hjemsendelsen, benævnelse m. v., har nærværende udvalg afstået fra i enkeltheder at tage stilling til disse spørgsmål.

Det skal imidlertid bemærkes, at flertallet principielt kan tiltræde et lønprincip med en løbende lønudbetaling og en bonus ved tjenesteperiodens udløb og gennemførelsen af en civil, erhvervsbetonet uddannelse, og at man ligeledes er enig i nødvendigheden af at overveje også de pågældendes indkvarteringsforhold under tjenesten og beskæftigelse efter hjemsendelsen.

Man lægger vægt på, at de frivillige under deres tjeneste anvendes rationelt, således at de bedst muligt bidrager til det militære beredskab, herunder i videst muligt omfang til opgaver, hvis løsning kræver en større uddannelse. Der bør tages hensyn til den enkeltes særlige forudsætninger, og det bør så vidt muligt søges undgået at anvende de frivillige til opgaver, der – tjenesteperiodens længde taget i betragtning – vil være utilfredsstillende for den enkelte.

Forsvarsministeren har oplyst, at han den 8. december 1959 har afholdt et møde om civil uddannelse af faste frivillige i forsvaret med deltagelse af repræsentanter for bl. a. organisationer og institutioner fra arbejdsmarkedet og på uddannelsesområdet, og at der ved denne lejlighed fra flere sider blev givet udtryk for interesse for gennemførelsen af en sådan uddannelse og tilsagn om støtte dertil. Flertallet har taget til efterretning, at forsvarrets personeludvalg ifølge det af forsvarsministeren oplyste er blevet bemyndiget til selvstændigt at rette henvendelser om assistance fra de i nævnte møde deltagende organisationer og myndigheder samt til i et økonomisk forsvarligt omfang at iværksætte forsøgsvisse foranstaltninger, for så vidt angår den civile uddannelse af de frivillige.

Rationalisering og forenklinger

Det fremgår allerede af bemærkningerne til lovforslaget, at der planlægges en intensivering af rationaliseringsarbejdet inden for forsvaret, og at denne opgave er blevet overdraget til forvaltningsnævnet.

Der er i bemærkningerne til lovforslaget og i bilag 3 til beretning af 5. oktober 1959 fra udvalget angående det i folketingsåret 1958–59 fremsatte lovforslag nævnt en række arbejdsområder, som opmærksomheden er rettet imod.

Ved beregningen af omkostningerne ved den foreslåede forsvarsordning er der taget hensyn til indvindingen af besparelser ved rationaliseringer, og der er fra alle sider givet udtryk for den opfattelse, at sådanne besparelser må indvindes.

Det er i øvrigt flertallets opfattelse – og heri har forsvarsministeren erklæret sig enig – at der bør søges gennemført en forenkling af det samlede forsvars og de enkelte

(Bilag 185 fortsat)

værns kommandostruktur med det formål først og fremmest at sikre en enkel og samtidig effektiv ledelse af styrkerne såvel i fredstid som under en eventuel krigssituation.

Med hensyn til administrationen inden for værnene bør det tilstræbes, at afgørelser træffes på det lavest mulige niveau, når hensyn tages til karakteren og rækkevidden af sagen og til økonomisk forretningsførelse. Sager, der skal forelægges højere myndighed, bør kun passere instanser, der nødvendigvis må have lejlighed til at udtale sig derom.

Hjemmeværnet

Hjemmeværnsledelsen har på foranledning af forsvarsministeren i en skrivelse af 19. juni 1959 redegjort for hjemmeværnsledelsens synspunkter vedrørende den ønskelige fremtidige udvikling og hjemmeværnets indpasning i forsvarets nyordning. Denne skrivelse med bilag er optaget som bilag 15 til beretning af 5. oktober 1959 fra udvalget angående det i folketingsåret 1958-59 fremsatte lovforslag.

Det fremgår heraf bl. a., at det foreliggende forslag om forsvarets ordning intet foregriber med hensyn til ønskelige ændringer i hjemmeværnsloven, og at hjemmeværnet med glæde har konstateret, at det er hensigten at oprette et effektivt lokalforsvar.

Om hjemmeværnets egen stilling er hjemmeværnsledelsen af den opfattelse, at frivillighedsprincippet bør opretholdes, og at det bør gøres mere militært slagkraftigt, end tilfældet er i dag, bl. a. ved noget tungere bevæbning af dele af hjemmeværnet i visse områder, ved en mere samlet og derfor mere effektiv uddannelse, ved øget tilgang og ved forskelligt yderligere materiel.

De af hjemmeværnsledelsen fremførte synspunkter vedrørende hjemmeværnet forudsættes taget op til overvejelse i forbindelse med den revision af lov om hjemmeværnets ordning, der er planlagt gennemført i det kommende folketingsår.

Militære udtalelser

På foranledning af forsvarsministeren har chefen for de allierede styrker i Europa, general Lauris Norstad, og forsvarsstyrelsen udtalt sig om den foreslåede nyordning i skrivelser af henholdsvis den 23. og 25. januar 1960. Disse skrivelser, hvortil der henvises, er optaget som bilag til betænkningen. Som bilag er endvidere optaget de udtalelser fra værnscheferne af 22. januar 1960, hvortil der er henvist i forsvarsstyrelsens udtalelse.

Ændringsforslag

Som følge af den ordning af forsvaret, om hvilken der er opnået enighed, vil det være påkrævet at foretage ændringer af styrkeangivelserne i §§ 9-11, jfr. de herom stillede ændringsforslag.

Da der ikke har kunnet opnås enighed om at etablere det i § 15 omhandlede udvalg, foreslås det, at paragraffen udgår.

Der er endvidere enighed om at foreslå § 16 ændret således, at forsvarets velfærds-

(Bilag 185 fortsat)

tjeneste, Folk og Værn, benævnes forsvarets oplysnings- og velfærdstjeneste, og at benævnelsen forretningsfører ændres.

For antagelsen af det i ordningen omhandlede frivillige faste personel til forsvaret er det nødvendigt at kunne fravige visse af bestemmelserne i lov nr. 277 af 18. juni 1951 om forsvarets personelordning med senere ændringer. Det gælder f. eks. bestemmelserne om antagelse og uddannelse af mather. Det foreslås derfor ved en tilføjelse til § 20 at bemyndige forsvarsministeren til at fravige bestemmelserne i nævnte lov om benævnelse, uddannelse, tjeneste m. v., for så vidt angår menige, korporaler, sergenter og oversergenter, der antages på kontrakt.

Et *mindretal* (Carsten Raft) kan ikke tage medansvar for lovforslaget. Efter de informationer, han har modtaget som medlem af samtlige forsvarsudvalg og ved mange besøg på NATO-tjenestesteder i Europa og Amerika, er det hans opfattelse, at den ordning, lovforslaget stiller op, er for spinkel til at løse dansk forsvars opgaver. Han vil nærmere i salen motivere sit standpunkt.

Ændringsforslag

Af forsvarsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 9. 1) I stk. 2 ændres »55.000« til: »65.000«.

Til § 10. 2) I stk. 2, 3. linje, ændres »12« til: »18«, og i 4. linje ændres »5« til: »6«.

Til § 11. 3) I stk. 2 ændres »5« til: »7«.

Til § 15. 4) Paragraffen udgår.

Til § 16. 5) I stk. 1, 1.-2. linje, ændres ordene »Forsvarets velfærdstjeneste, Folk og Værn« til »Forsvarets oplysnings- og velfærdstjeneste«, og i 8. linje ændres »velfærdstjenesten« til: »oplysnings- og velfærdstjenesten«.

6) I stk. 2 udgår 1. punktum og erstattes med følgende:

»Oplysnings- og velfærdstjenesten henhører direkte under forsvarsministeriet. Den ledes af et udvalg og en af forsvarsministeren udnævnt chef for forsvarets oplysnings- og velfærdstjeneste, der har ansvaret for den daglige administration.«

7) I stk. 2, 11.-12. linje, ændres ordet »velfærdstjenesten« til: »oplysnings- og velfærdstjenesten«.

Til § 20. 8) Der tilføjes et nyt stykke sålydende:

»Stk. 3. Forsvarsministeren bemyndiges til at fravige de i lov nr. 277 af 18. juni 1951, senest ændret ved lov nr. 221 af 11. juni 1959, indeholdte bestemmelser om benævnelse, uddannelse, tjeneste m. v., for så vidt angår menige, korporaler, sergenter og oversergenter, der antages på kontrakt til tjeneste i værnene.«

Chr. Christiansen. Einer-Jensen, Erik Eriksen. From. Gideon.
formand.

Victor Gram. Gøting. Per Hækkerup, Frode Jakobsen.
næstformand.

Ole Bjørn Kraft. Peter Kristensen (Ålborg). Ladefoged. Lannung.
Mørk. Carsten Raft. Poul Sørensen. Østergaard.